

NIRAS opent in Dessel state-of-the art bezoekers- en ontmoetingscentrum rond radioactiviteit

Tabloo als Europees toonbeeld van participatie met buurtbewoners

- Nooit eerder geziene interactieve expo in België over radioactiviteit
- NIRAS vervult pioniersrol door buurtbewoners uit Mol en Dessel inspraak te geven
- Tabloo wordt met 40.000 bezoekers per jaar nieuwe toeristische trekpleister in de Kempen

NIRAS, de nationale instelling verantwoordelijk voor het veilige beheer van radioactief afval in België, opent vandaag in Dessel officieel de deuren voor het grote publiek van Tabloo, een gloednieuw en state-of-the-art bezoekers- en ontmoetingscentrum dat draait rond alles wat met radioactiviteit en radioactief afval te maken heeft. Het centrum kwam tot stand na een uniek participatiemodel met de inwoners van Dessel en Mol. Over enkele jaren wordt op dezelfde site namelijk een oppervlaktebergingsinstallatie in gebruik genomen voor de berging van laag- en middelactief kortlevend afval. “We zijn erin geslaagd een breed maatschappelijk draagvlak te vinden voor de berging van radioactief afval. Daar mogen we terecht fier op zijn”, zegt Marc Demarche, directeur-generaal van NIRAS. “België vervulde een pioniersrol inzake het participatieve model voor het beheer van radioactief afval. Dit model werd intussen door verschillende landen overgenomen.” Tabloo is het sluitstuk van een jarenlange intense samenwerking tussen NIRAS, de partnerschappen STORA en MONA die de lokale inwoners vertegenwoordigden en de respectievelijke gemeenten Dessel en Mol.

Op dit moment wordt laag- en middelactief kortlevend afval veilig opgeslagen in speciaal daarvoor aangepaste gebouwen bij Belgoprocess, een dochteronderneming van NIRAS, in Dessel. Omdat die gebouwen niet voor de eeuwigheid ontworpen zijn, ging NIRAS een hele tijd geleden op zoek naar een nieuwe locatie om het afval te bergen. Reeds in 1998 besliste de federale regering dat die zoektocht via een participatief traject moest verlopen. Met andere woorden: de lokale bevolking van de geïnteresseerde gemeenten moest van bij het begin nauw betrokken worden.

Inspraak en participatie sleutel tot succes

In 2006 besliste de federale regering dat de bergingsinstallatie in Dessel zou komen en dat NIRAS rekening moest houden met de maatschappelijke voorwaarden van beide

partnerschappen. Uiteindelijk waren het dus Dessel en Mol die samen met NIRAS het bergingsproject uitwerkten en – niet onbelangrijk - mee de voorwaarden bepaalden. Een daarvan was de oprichting van wat toen nog een communicatiecentrum heette en uiteindelijk zou uitmonden in het bezoekers- en ontmoetingscentrum Tabloo.

“We zijn erin geslaagd een breed maatschappelijk draagvlak te creëren voor de berging van radioactief afval. Het idee van de partnerschappen met de inwoners van Dessel en Mol – uitgewerkt door de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen - was een primeur voor ons land. België is hiermee een echte trendsetter geweest. Veel van wat we hier deden en zullen blijven doen is vandaag goede praktijk geworden, zelfs ver buiten onze grenzen. Inspraak zit nu in ons DNA”, zegt Marc Demarche, directeur-generaal van NIRAS.

De beide voogdijministers van NIRAS, vice-eersteminister en minister van Economie Pierre-Yves Dermagne en minister van Energie Tinne Van der Straeten, zijn vol lof over het traject dat in de voorbije jaren is afgelegd.

“Los van het brandend actueel debat over de plaats van kernenergie in onze huidige en toekomstige energiemix, staat vast dat we sowieso nog verschillende tienduizenden jaren met toewijding en zorg radioactief afval zullen moeten beheren. Het is uiteraard belangrijk dat de bevolking daarover transparant, proactief, helder en correct wordt geïnformeerd. Daarin zal het nieuwe ontmoetingscentrum Tabloo een sleutelrol vervullen. Het beheer van dat afval is niet louter een technische kwestie, het is een maatschappelijk issue dat ons allen aanbelangt”, zegt Pierre-Yves Dermagne, vice-eersteminister en minister van Economie.

“De komende jaren worden cruciaal voor de nucleaire sector, met de geplande sluiting van onze kerncentrales. Na deze sluitingen wordt de ontmanteling en het beheer van de bestraalde kernbrandstof het langste, duurste en meest delicate project dat ons land ooit heeft gekend en waarbij toekomstige generaties betrokken zullen zijn. De overdracht van informatie en kennis zijn daarbij essentieel: we kunnen ons afval niet achterlaten als een erfenis zonder de instructies voor gebruik. Ik kan het initiatief van NIRAS voor het Tabloo-project over radioactiviteit en het nucleaire in België alleen maar toejuichen”, zegt Tinne Van der Straeten, minister van Energie.

Tabloo als bezoekerscentrum, met unieke expo in België

Absolute blikvanger van Tabloo is de interactieve expo met als thema radioactiviteit. Het thema wordt zowel vanuit wetenschappelijke als vanuit maatschappelijke invalshoek benaderd. Het is de eerste keer in België dat een expo over radioactiviteit op deze manier wordt aangepakt, met veel beleving en tal van interactieve en multimediale toepassingen. Bezoekers ontdekken al doende hoe radioactief afval beheerd wordt en welke onderzoeken naar nucleaire toepassingen er allemaal lopen. Voor scholen en groepen zijn er ook diverse workshops, labosessies en activiteiten voorzien.

Naast de expo kunnen bezoekers ook terecht in een kennisruimte waar ze meer te weten kunnen komen over de werking van NIRAS en de nucleaire geschiedenis van de streek. Buiten is er een landschapspark met speeltuin en bezoekers kunnen een wandeling maken tot op de plaats waar de nieuwe bergingsinstallatie over enkele jaren gebouwd zal worden.

Ook het gebouw zelf is een eyecatcher: een betonnen structuur van 15 meter hoog in de vorm van een tafel met daaronder een constructie in houtskeletbouw. De structuur staat symbool voor de dialoog tussen NIRAS en de partnerschappen STORA en MONA.

NIRAS mikt op 40.000 bezoekers per jaar. Tabloo kan dus uitgroeien tot een volwaardige toeristische trekpleister in de Antwerpse Kempen.

Tabloo als ontmoetingscentrum, een boost voor lokale verenigingsleven

Eén van de voorwaarden van de lokale inwoners tijdens het oppervlaktebergingstraject was de bouw van een heus ontmoetingscentrum voor de buurt. Zo huisvest Tabloo een theaterzaal, een tentoonstellingsruimte en diverse polyvalente ruimtes. Buiten is er een evenementenweide. Zowel individuen, verenigingen als bedrijven kunnen er evenementen organiseren, al dan niet publiek toegankelijk. Tabloo moet een levendige ontmoetingsplek worden voor de mensen uit de buurt en ver daarbuiten.

Tabloo praktisch

Tabloo ligt in de Gravenstraat 3, 2480 Dessel. De expo van Tabloo is open op weekdays (9 uur – 17 uur) en op zondag (10 uur – 17 uur). Laatste toegang om 16 uur. Er is een ruime en gratis parking voor fietsen, auto's en bussen. Het park, de speeltuin en de wandelroutes zijn gratis en altijd toegankelijk. In de bistro kunnen bezoekers iets eten en drinken.